JAKIE SĄ MOŻLIWE DZIAŁANIA NIEPOŻĄDANE METFORMINY?

Metformina ma niewiele działań niepożądanych. Najczęstsze to:

- **nudności**
- **wymioty**
- **biegunka**
- **ból brzucha**

Dolegliwości nie są niebezpieczne i z czasem mijają. Jeśli jednak nie ustępują albo rosną, porozmawiaj z lekarzem lub farmaceutą.

Bardzo rzadkim działaniem niepożądanym metforminy jest **kwasica mleczanowa**, która zagraża życiu. Jej objawy to m.in.:

- silne zmęczenie i ogólne złe samopoczucie
- nudności i wymioty
- bóle brzucha z kurczami mięśni
- trudności z oddychaniem
- obniżenie temperatury ciała
- spowolnienie akcji serca

Jeśli podejrzewasz, że masz kwasicę mleczanową, pilnie skontaktuj się z lekarzem.

Gdy przez dłuższy czas stosujesz metforminę, możesz mieć **niedobór witaminy B12**. Możesz odczuwać zmęczenie, mieć zapalenie języka, zaburzenia czucia lub bladą albo żółtą skórę. Dlatego lekarz może zalecić Ci kontrolę poziomu witaminy B12 we krwi.

Tę informację opracowano na podstawie Charakterystyk Produktów Leczniczych zawierających metforminę, a także:

- https://ptdiab.pl/zalecenia- ptd/zalecania-aktywni-czlonkowie-2023
- https://ihub.scot/improvement-programmes/scottish-patient- safety-programme-spsp/spsp-medicines/high-risk-situations-involving-medicines/medicines- sick-day-rules-card
- Czupryniak L., Płaczkiewicz-Jankowska E., Strojek K.: Leczenie cukrzycy typu 2 -farmakoterapeutyczna rewolucja dokonana. Omówienie stanowiska American Diabetes Association i European Association for the Study of Diabetes 2022. Med. Prakt., 2022; 12: 32-48

METFORMINA I ODWODNIENIE

Odwodnienie może być niebezpieczne. Może prowadzić do zaburzeń czynności nerek, a to zwiększa ryzyko kwasicy mleczanowej. Jeśli intensywnie wymiotujesz, masz biegunkę lub infekcję z wysoką gorączką, możesz szybko się odwodnić. Objawy odwodnienia to:

- suchość w ustach, suchość oczu
- sucha i zimna skóra
- uczucie pragnienia, zmęczenie, osłabienie
- bóle lub zawroty głowy
- rzadkie oddawanie ciemnego, silnie pachnącego moczu

Jeśli masz takie objawy, nie czekaj. Od razu skontaktuj się z lekarzem lub farmaceutą.

GDZIE UZYSKAĆ WIĘCEJ INFORMACJI O NOWYM LEKU?

Dla bezpieczeństwa stosuj swój nowy lek zgodnie z ulotką dołączoną do opakowania. W przypadku wątpliwości skonsultuj się z lekarzem lub farmaceutą.

Uwagi i zalecenia farmaceuty

NOWY LEK
OPIEKA FARMACEUTYCZNA

MATERIAŁ EDUKACYJNY DLA PACJENTÓW

Nowy lek w leczeniu cukrzycy typu 2

METFORMINA

Nazwa leku	
Dawka leku	
Dawkowanie/ pora dnia	

CUKRZYCA TYPU 2 - JAK FARMACEUTA MOŻE CI POMÓC?

Porozmawiaj z farmaceutą na temat cukrzycy. Farmaceuta:

- wyjaśni Ci, jak działają leki na tę chorobę i jak je prawidłowo stosować
- pokaże Ci, jak za pomocą glukometru samodzielnie zmierzyć poziom glukozy we krwi
- opowie o zmianach w stylu życia, dzięki którym łatwiej będziesz kontrolować cukrzycę

Więcej o zdrowym stylu życia znajdziesz w ulotce o cukrzycy. Poproś o nią farmaceutę.

W JAKI SPOSÓB METFORMINA MOŻE CI POMÓC W CUKRZYCY?

Metformina:

- osłabia wchłanianie glukozy z jelit
- zmniejsza ilość glukozy, którą uwalnia wątroba
- poprawia reakcję tkanek organizmu na insulinę – hormon, który kontroluje poziom glukozy we krwi

Dzięki temu zapobiega powikłaniom cukrzycy, takim jak uszkodzenie nerek, naczyń krwionośnych czy układu nerwowego. Zmniejsza także ryzyko zawału serca lub udaru mózgu. Ponadto wpływa na utrzymanie masy ciała, a nawet trochę ją zmniejsza.

CO ZROBIĆ, GDY PRZYJMUJESZ TEŻ INNE LEKI?

Metformina może wpływać na inne leki, a one mogą wpływać na działanie metforminy. Dlatego koniecznie powiedz lekarzowi lub farmaceucie o:

- wszystkich lekach, które obecnie zażywasz
- lekach, które planujesz przyjmować

Pamiętaj, żeby powiedzieć też o lekach wydawanych bez recepty, ziołach i suplementach diety.

CZY METFORMINĘ MOŻNA STOSOWAĆ W CIĄŻY I PODCZAS KARMIENIA PIERSIĄ?

Jeśli podejrzewasz, że możesz być w ciąży, zrób test ciążowy. Jeśli wynik będzie pozytywny, od razu skontaktuj się z lekarzem. Jeśli karmisz piersią, porozmawiaj z lekarzem, czy możesz stosować metforminę.

KIEDY PILNIE SKONTAKTOWAĆ SIĘ Z LEKARZEM?

Poszukaj pomocy medycznej, jeśli zauważysz u siebie objawy:

- **kwasicy mleczanowej**
- **zapalenia wątroby** (np. zmęczenie, utratę apetytu i masy ciała, zażółcenie skóry i białek oczu lub gdy Twoje wyniki badań czynności wątroby są nieprawidłowe)
- **ciężkiej reakcji alergicznej** (obrzęk twarzy, języka lub gardła, trudności z połykaniem i oddychaniem)

Uwaga!
Lekarz może zdecydować, aby na określony czas odstawić metforminę, gdy czeka Cię operacja, badanie RTG lub tomografia komputerowa z kontrastem z jodem.

JAK STOSOWAĆ METFORMINĘ?

Ten lek jest przeznaczony do długotrwałej terapii. W jej trakcie przestrzegaj następujących zasad:

1. Lek stosuj codzienne, tak często jak zalecił to lekarz.

2. Metforminę najlepiej przyjmuj w trakcie posiłku lub tuż po nim. W ten sposób zmniejszysz ryzyko działań niepożądanych ze strony układu pokarmowego. Tabletki o przedłużonym uwalnianiu (XR) należy podawać raz na dobę podczas wieczornego posiłku.

3. Nie dziel, nie rozkruszaj, ani nie rozgryzaj tabletki, chyba że dopuszcza to ulotka. Gdy masz wątpliwości, skonsultuj się z farmaceutą.

4. Lek popijaj tylko wodą.

5. Jeśli zapomnisz o dawce leku, przyjmij ją tak szybko jak to możliwe. Jednak jeśli minęło więcej niż połowa czasu do przyjęcia kolejnej tabletki - pomiń tę zapomnianą, a następną przyjmij o zwykłej porze. Nie stosuj podwójnej dawki, aby uzupełnić tę pominiętą.

6. Jeśli masz prawidłowy poziom cukru we krwi, to oznacza, że lek działa dobrze. Dlatego nie odstawiaj go, ani samodzielnie nie zmieniaj dawki.

7. Nie dziel się lekiem z innymi – może im poważnie zaszkodzić. Nie przekazuj go nawet osobie, która ma podobne objawy choroby.